

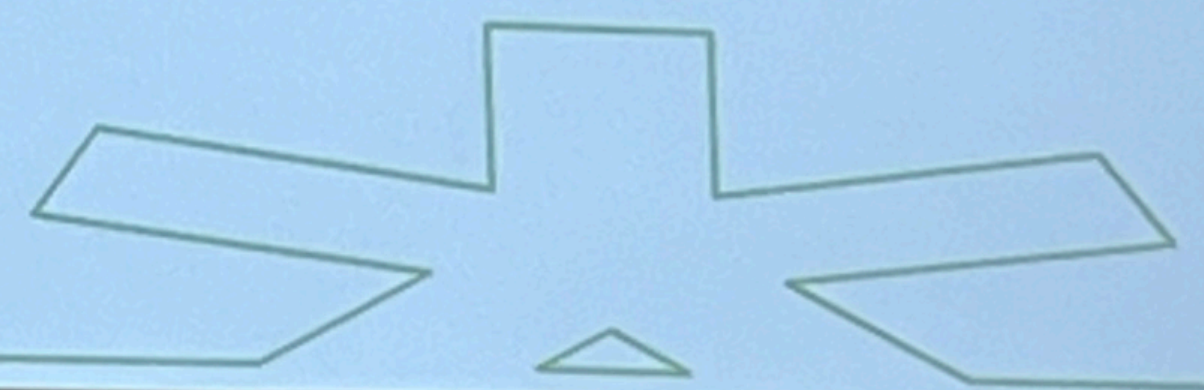
Státní kulturní politika 2021-2025+

2š. 10. 2024

Kdo je zodpovědný za (kulturní) politiku?

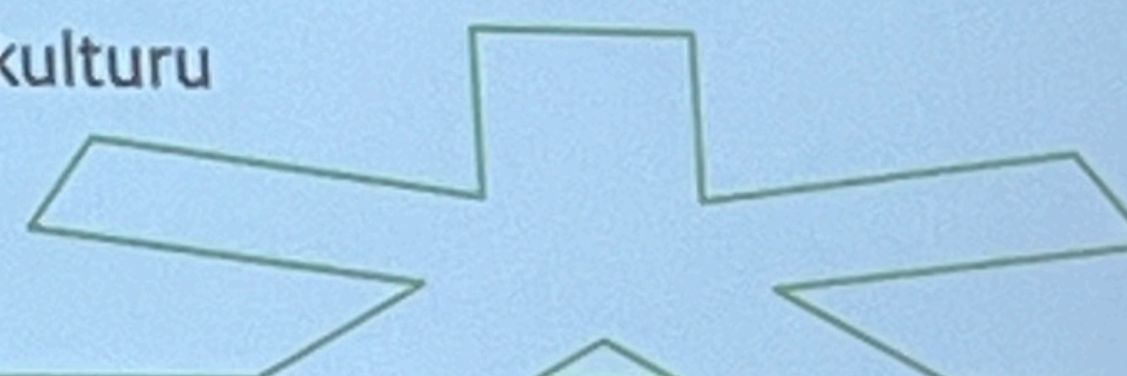
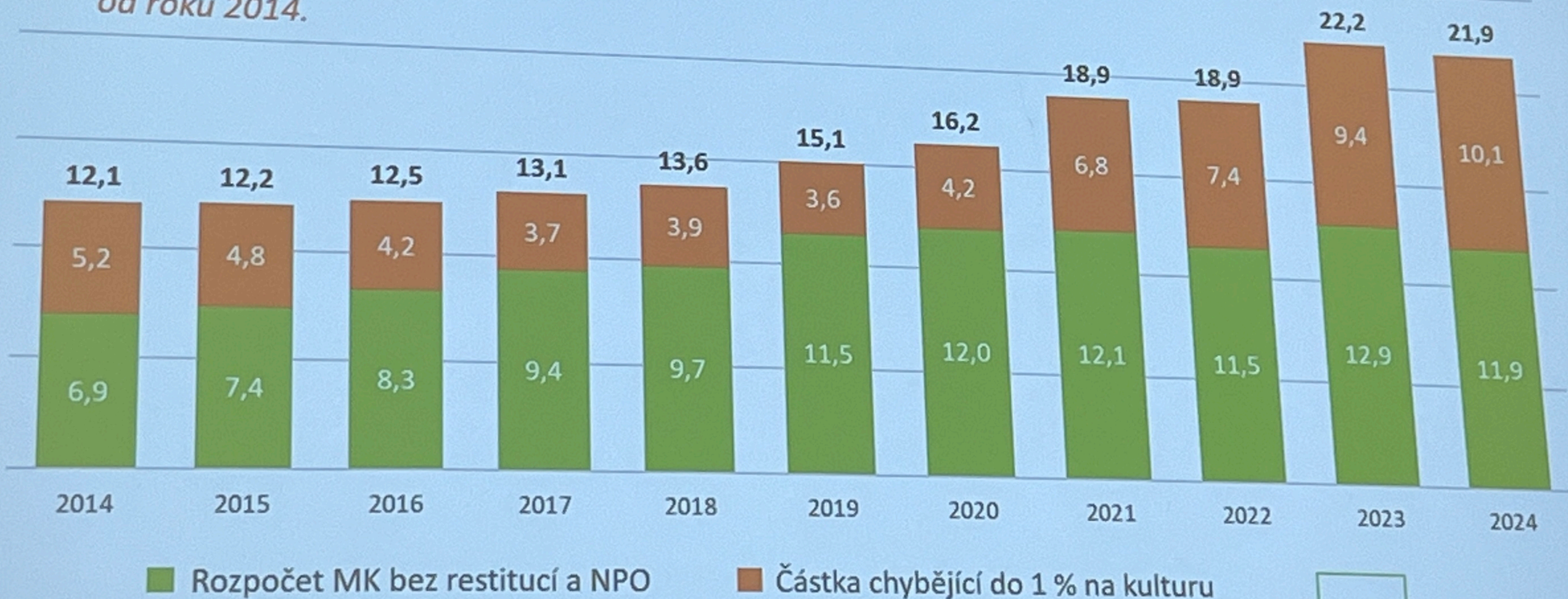
Současná situace

Graf 2 – Podíl MK na státním rozpočtu
(bez církevních restitucí a Národního plánu obnovy)

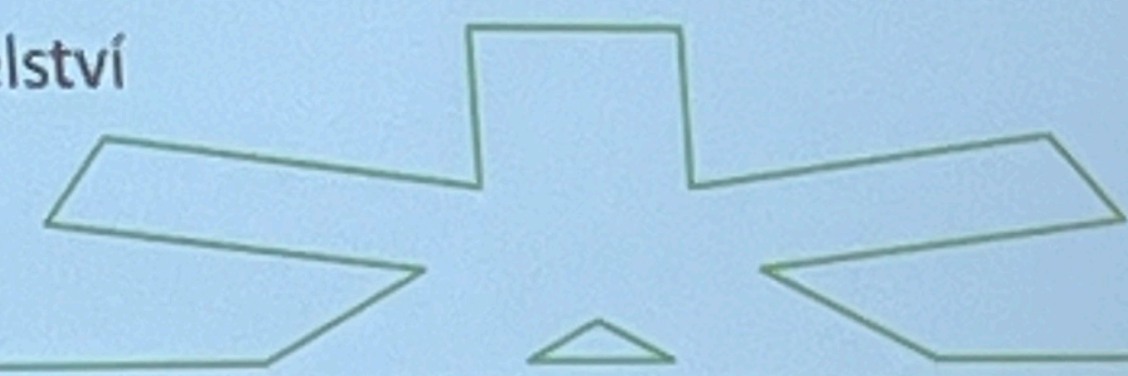
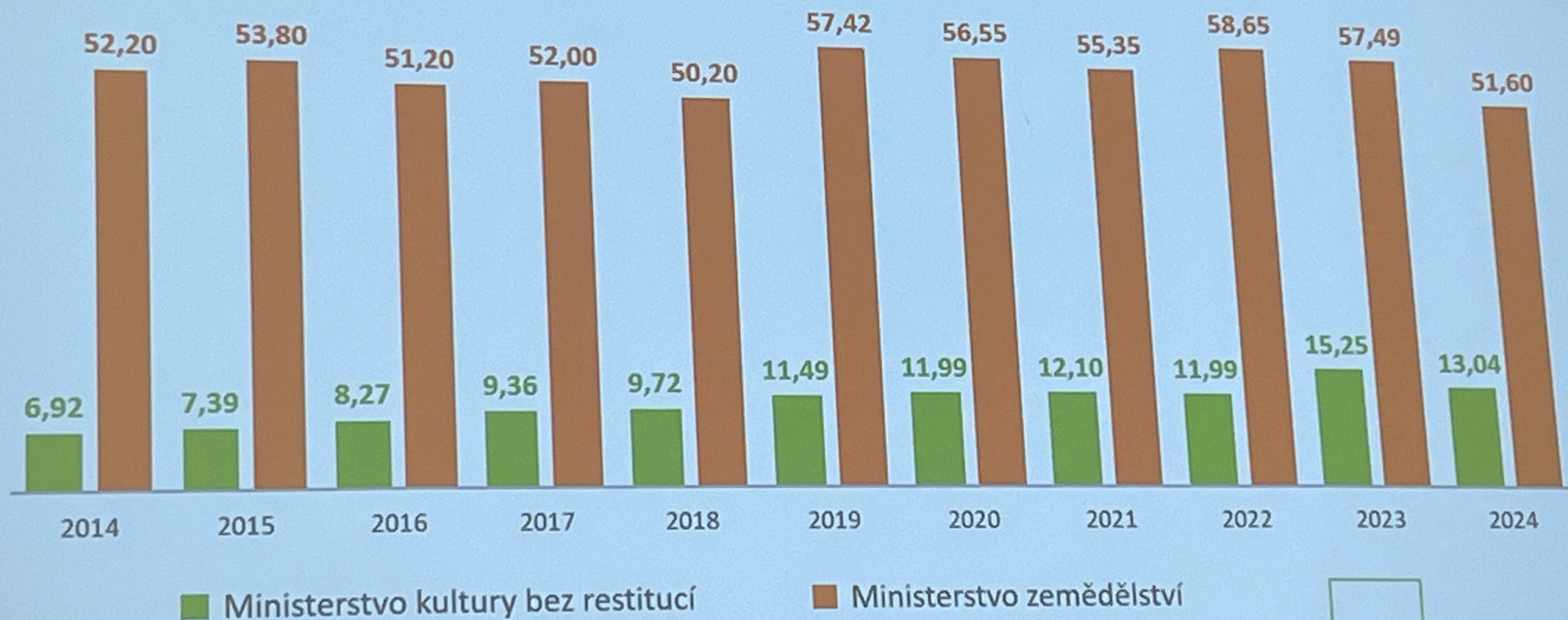

Graf 3 – Porovnání s ambicí 1 % státního rozpočtu na kulturu
(v mld. Kč)

*Kumulativně chybí 59,2 mld. Kč
od roku 2014.*

Graf 4 - Rozpočet MZ a MK
(v mld. Kč)

2. Hlavní cíle Státní kulturní politiky 2021–2025+

Hlavní cíle Státní kulturní politiky jsou založeny na výše uvedené SWOT analýze.

Cíl 1: Zvyšování dostupnosti a přístupnosti kultury odpovídá spojení silných stránek ve formě komplexní státní podpory KKS a je příležitostí zejména s ohledem na velký zájem veřejnosti o kulturní participaci a nové technologie a postupy, které ji umožňují.

Cíl 2: Účinná péče o kulturní dědictví vychází ze silných stránek systematické ochrany a udržování kulturního dědictví reagujících na aktuální hrozby v podobě nedostatečného financování, klimatické změny, zastarávání technologií a pouze lokálního rozměru některých oblastí kulturního dědictví.

Cíl 3: Rozvoj živého umění využívá příležitostí ve formě aktivního KKS, poptávce po kulturní participaci, husté kulturní infrastruktury a možnosti synergií v rámci veřejné podpory KKS, k postupnému odstranění slabých stránek ve formě špatného právního prostředí, neefektivního nastavení nástrojů podpory KKS a nedostatečné podpory dovedností a síťování včetně internacionalizace.

Cíl 4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví ve formě rozvoje KKO je založen na stejném principu, kdy velká zásoba talentu, inovační potenciál KKO a úspěšné příklady internacionalizace vedou k omezování slabých stránek např. v podobě dosavadního malého zohlednění ekonomických přínosů KKS.

Cíl 5: Širší role kultury v ČR se soustředí na využití příležitostí ke spolupráci v rámci veřejné správy. Kultura zasahuje do mnoha oblastí společnosti a nedá se omezit pouze na jedno ministerstvo. Cílem je dosáhnout synergických efektů v rozvoji KKS.

Cíl 6: Transformace Ministerstva kultury je posledním a klíčovým cílem pro naplňování prvních čtyř cílů SKP. Jedná se o transformaci ministerstva tak, aby se předešlo negativním dopadům slabých stránek a externích hrozeb. Zásadním předpokladem je zvyšování kapacity MK, aby bylo schopné prosazovat širší roli kultury a efektivně podporovalo celý KKS.

Cíl 6: Transformace Ministerstva kultury

Hlavní myšlenkou je proměnit MK tak, aby se věnovalo oblastem, které jsou zásadní pro rozvoj KKS a jejichž zohlednění doposud bránila nejasná vize, nedostatek prostředků nebo personální kapacity. MK by těmito kroky mělo získat větší kapacitu, aby se v následujících letech proměnilo ze současného „ministerstva umění a kulturního dědictví“ na plnohodnotné MK s širším polem působnosti. Transformace MK je dvojího charakteru. Prvním je rozvoj nových oblastí a druhým zefektivnění těch stávajících, které neúměrně zatěžují MK bez zásadních dopadů na plnění cílů Státní kulturní politiky či rozvoj KKS.

V 21. století je samozřejmé, že částečného zvýšení efektivity se dá dosáhnout **digitalizací**. V tomto ohledu si MK odnáší dluh z minulosti. V digitalizaci zaostává v mnoha oblastech, které následně zbytečně zatěžují pracovníky MK administrativou, ačkoliv se jedná o oblast, která je automatizovatelná. MK proto nemůže využít svého plného potenciálu. Problém digitalizace se dá v zásadě rozdělit do dvou oblastí. Jednou je zadávání zakázek k digitalizaci KKS, na které musí MK využít externích služeb. Druhou je pak důslednější **využívání digitalizace při vnitřních procesech**. Digitalizaci agendy MK nelze realizovat pouze skrze velké systémové projekty, jako jsou sdílení dokumentů nebo lepší využití spisové služby. Neméně důležitou oblastí je rozvoj digitálních kompetencí zaměstnanců MK. Krize související s onemocněním Covid-19 dále poukázala na možnost využití digitalizace k transformaci pracovní činnosti.

Největší administrativní zátěž pro MK jednoznačně představuje dotační systém. Počet administrovaných žádostí přesahuje personální kapacitu MK. Je proto zcela **zásadní pokračovat v digitalizaci dotačního systému** s ohledem na snížení administrativní zátěže jak pro uchazeče, tak pro MK. Jedná se zejména o zavedení systému, který by dokázal propojit výzvu, žádost, hodnotitele a jeho hodnocení, rozhodnutí o udělení dotace, vyúčtování, závěrečnou zprávu a kontrolu a byl schopen generovat statistiky o přidělených dotacích, které budou dostupné všem. Tyto kroky povedou i k vyšší transparentnosti. Součástí by mělo být i zavedení informačního dotačního portálu, který by umožnil přehlednou orientaci v nástrojích podpory KKS na národní i mezinárodní úrovni.

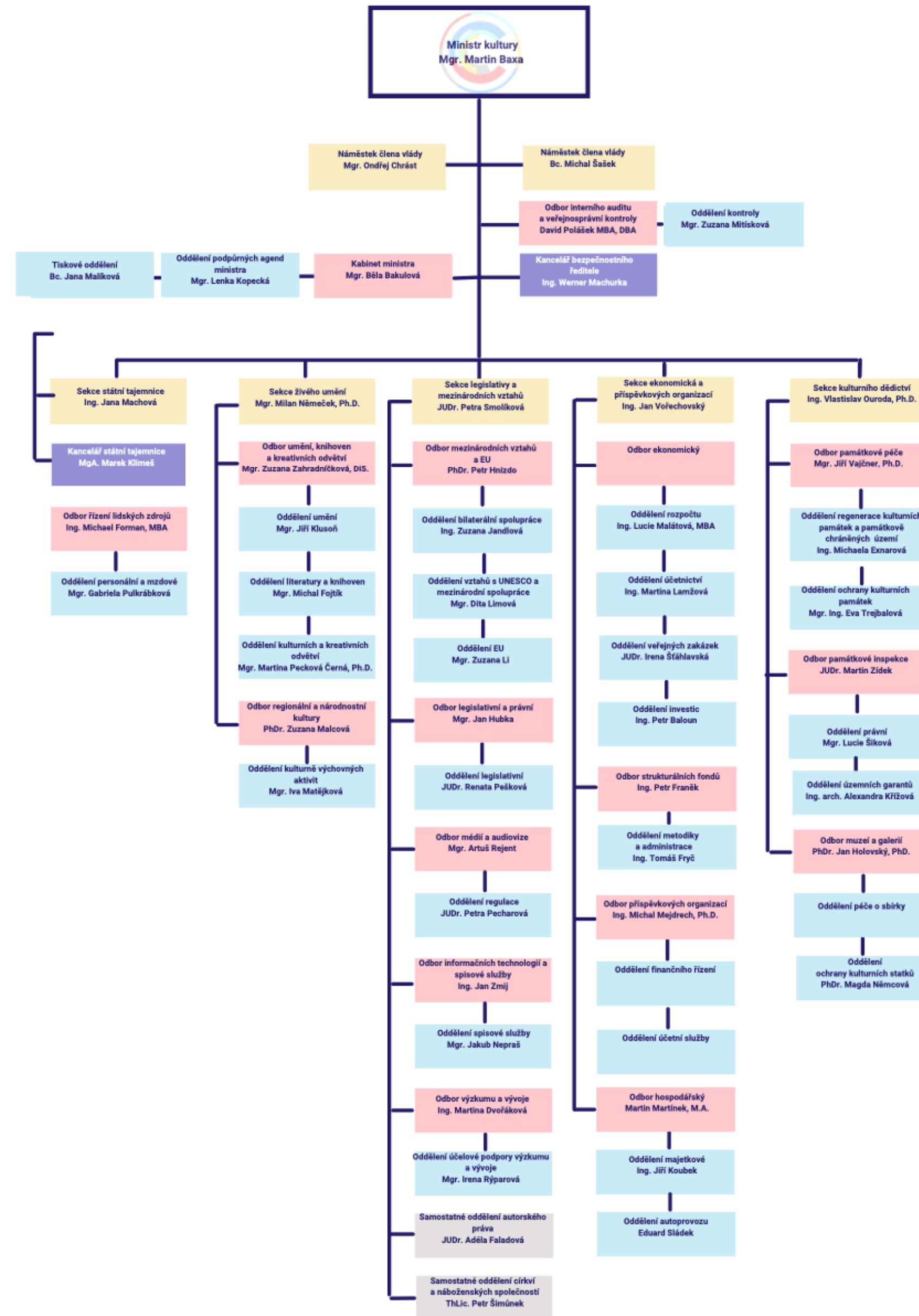
Neméně důležité je **hledání nových modelů efektivního přerozdělování prostředků**. V současnosti slouží odborné dotační komise pouze jako poradní orgán ministra a jsou na ně kladeny velké nároky s malou kompenzací. Obecným cílem je podpořit kvalitní projekty vyššími částkami a odlišit je od projektů průměrných a podprůměrných. Je proto nutné systematizovat sběr dat a na jejich základě evaluovat dotační systémy s ohledem na podpořené oblasti. Současně je nutné vytvořit nástroj dlouhodobé podpory, který umožní kulturním subjektům dlouhodobější plánování a poskytne jim větší stabilitu.

Zcela zásadní oblastí efektivní správy kultury je tvorba politiky na základě konceptu tzv. **„evidence-based policy“**. K analytické činnosti v současnosti chybí MK obecná kapacita. Většinu agendy věnující se sběru a kvantitativní analýze dat přeneslo MK na svou příspěvkovou organizaci NIPOS a u kvalitativních analýz na příspěvkovou organizaci Institut umění – Divadelní ústav. V důsledku toho však chybí provázanost mezi sbíranými daty, analýzou a jednotlivými odbory MK. Nedochozí proto k rozvoji tak zásadních oblastí, jako je například systematický průzkum publika kultury za účelem silnějšího působení na veřejnost, rozšiřování okruhu a struktury návštěvníků kulturních institucí a zvyšování společenské koheze nebo šetření v oblasti potřeb umění a kultury.

NIPOS v současnosti kombinuje nesouvisející činnosti, jakými jsou podpora neprofesionálních uměleckých aktivit, poradenská činnost, provoz knihovny a vydávání odborného časopisu „Místní kultura“ se statistickou službou. Centrum informací a statistik kultury zajišťující statistickou službu představuje pouze malou část personální kapacity NIPOS. Vyčleněním sběru dat a jejich kvantitativní analýzy ze struktury MK bylo podkopáno jejich důsledné využití. Současně pak chybí komplementární kvalitativní analýzy, které by měly poskytovat příslušné odbory MK dle předmětu své činnosti. **Pro tvorbu dobré politiky je přitom zásadní pravidelná analýza dat a evaluace jednotlivých oblastí. Je proto nutné, aby v rámci struktury MK vzniklo místo, které by bylo schopné okamžitě disponovat souhrnnými daty o kultuře, návštěvnících aj., a vypracovávalo podklady pro přípravu strategických dokumentů MK. Zavedeme proto analytické oddělení.** Neméně nutné je upravit strukturu některých příspěvkových institucí a MK tak, aby bylo možné k těmto materiálům poskytnout kvalitativní interpretaci.

V obecné rovině je pak **nutné navýšit kapacitu MK**. Dle personální analýzy je jasné, že postupně **musí dojít k proměně personální vybavenosti ministerstva**. V současné době se MK potýká s **problémem nezastupitelnosti jednotlivých referentů**, kteří jsou navíc zahlceni množstvím agendy. V tomto ohledu má MK dlouhodobě **podstav**, nedostatečná je zejména kapacita u průřezových profesí s ekonomickým, právním nebo informačně komunikačním vzděláním, tyto oblasti musí nad rámec své agendy realizovat stávající úředníci s odlišným kompetenčním profilem.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA K 1.10.2024

Oddělení KKO (OKKO)

Příloha 1

Cíl 6: Transformace Ministerstva kultury je klíčová pro obsáhnutí tak diferencované a mnohaúrovňové agendy jako je podpora a analýza tradičních uměleckých oborů, památkové péče, kulturního dědictví či kulturních a kreativních odvětví a práce s jednotlivými stupni místní samosprávy, kulturními institucemi a kulturními aktéry.

- Vznik analytického oddělení a vznik oddělení kulturních a kreativních odvětví
- 75 % dotačních žádostí podáváno on-line
- Schválená novela zákona transformující Státní fond kultury a novela o transformaci Státního fondu kinematografie|

Příloha 2

Díky za pozornost.

